

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobkyně: **I. Z.**
e. č. X
st. příslušnost X
pobytem X

zastoupena JUDr. Matěj Šedivý, advokát
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha 1
proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2024, č. j. OAM-78/ZA-ZA11-ZA03-2024

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2024, č. j. OAM-78/ZA-ZA11-ZA03-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný její žádost o udělení

mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí zrekapituloval obsah správního spisu a shrnul dosavadní průběh řízení. V azylovém řízení bylo objasněno, že důvodem podání žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu jsou její obavy z jednání věřitele a současně legalizace dalšího pobytu v ČR.
3. Následně se žalovaný zabýval tím, proč postupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu a azylovou žádost žalobkyně zamítl jako zjevně nedůvodnou. Uvedl, že žalobkyně je státní příslušnicí Moldavské republiky, která je v ČR považována za bezpečnou zemi původu. V této souvislosti zdůraznil, že na území Moldavska obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení či nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestům. Právě tak zde neexistuje hrozba z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu a státní příslušníci či osoby bez státního občanství Moldavsko neopouštějí z důvodů ve smyslu § 12 či § 14a zákona o azylu. Moldavsko taktéž ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků. Zároveň umožňuje činnost právníkům osobám dohlížejícím nad stavem dodržování lidských práv.
4. Žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla, že se po návratu do vlasti obává fyzického násilí ze strany svého věřitele. Žalovaný zdůraznil, že pouhá obava z jednání soukromých osob není azylově relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, přičemž uvedl, že věřitel žalobkyni vyhrožoval pouze jednou, a to telefonicky. Žalobkyně v průběhu správního řízení neprokázala, že by byla v minulosti jakkoli fyzicky napadena či že by jí hrozilo ze strany věřitele bezprostřední nebezpečí. Stejně tak neprokázala, že by jednání věřitele mělo být moldavskými státními orgány tolerováno či podporováno. V souvislosti s výhrůzkami svou situaci nijak neřešila a na místní policii se neobrátila, přestože s moldavskými bezpečnostními ani státními složkami nikdy žádné problémy neměla. Pokud by tak žalobkyni věřitel vyhrožoval i po jejím návratu do Moldavska, může vyhledat pomoc u tamější policie.
5. Žalovaný má za to, že na žádost žalobkyně je třeba nahlížet jako na účelově podanou z důvodu legalizace pobytu v ČR. O mezinárodní ochranu totiž žalobkyně nepožádala bezprostředně po příjezdu do ČR, nýbrž až po osmi měsících pobytu na území. V průběhu pohovoru pak rovněž sdělila, že si půjčku brala s vědomím výdělku v ČR. Aktuálně žalobkyni hrozí správní vyhoštění, neboť nedisponuje žádným oprávněním k pobytu. Poněvadž žalobkyně neprokázala, že v jejím případě nelze Moldavsko považovat za bezpečnou zemi původu, shledal žalovaný naplnění podmínek ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu a její žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou.

III. Žaloba

6. Žalobkyně namítala, že žalovaný posoudil její žádost nedostatečně, jestliže se omezil pouze na konstatování, že její spor s věřitelem je soukromoprávní povahy a postrádá azylovou relevanci. Žalobkyně v klíčové otázce uvedla, že se po nátlaku ze strany věřitele neobrátila na tamní policii proto, že této instituci nevěří, neboť funguje jen na bázi úplatků, které ona sama dávat nemůže. V tomto kontextu tak bylo zapotřebí vypořádat

postavení a funkčnost moldavských policejních orgánů. Navzdory tomu, že si žalovaný obstaral podkladový materiál, na základě kterého mohl obavy žalobkyně potvrdit nebo vyvrátit, toto téma zcela opomenul. To pak činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným.

7. Odůvodnění napadeného rozhodnutí se pak nezaobírá ani případnou existencí úřadu veřejného ochránce práv (ombudsmana) dohlížejícího na zachování práv žalobkyně v případě, pokud by se obrátila se svými obavami na policii. Poněvadž žalobkyně čelila výhrůžkám již v době pobytu v domovském státě, nedomnívá se, že by se situace v případě návratu uklidnila. Touto otázkou se však žalovaný nezabýval a při hodnocení bezpečnostní situace na území Moldavska vycházel z nepřipustné informace, jejímž je sám autorem.
8. Konečně žalobkyně namítala, že v důsledku špatné ekonomické situace ve vlasti na ni dopadají důvody pro udělení humanitárního azylu. Jelikož se žalovaný k tomuto tématu nijak nevyjádřil, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Pro tyto nedostatky žalobkyně krajskému soudu navrhla, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k novému projednání a rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasí. Je toho názoru, že vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem případu žalobkyně a je patřičným způsobem odůvodněno.
10. S odkazem na judikaturu správních soudů žalovaný uvedl, že hlavní odpovědnost za prokázání porušování práv občanů tzv. bezpečných zemí původu leží na samotných žadatelích, přičemž žalobkyně tomuto požadavku nedostála. Připomněl, že žalobkyně své problémy ve vlasti nijak neřešila a bez relevantních důvodů nevyužila dostupné vnitrostátní prostředky ochrany. Pouhá nedůvěra žalobkyně ve státní orgány v zemi jejího původu přitom nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany.
11. K námitce, že se napadené rozhodnutí nezaobírá působením úřadu ombudsmana, pak žalovaný konstatoval, že žalobkyni byla dána příležitost seznámit a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Této možnosti však žalobkyně nevyužila a doplnění příslušných podkladů nenavrhovala. Navíc, ve správním spisu založená bezpečnostní informace obsahuje též pojednání o možnosti využití služeb ombudsmana.
12. Jelikož žalovaný považuje napadené rozhodnutí za přezkoumatelné, zákonné a věcně správné, krajskému soudu navrhl zamítnutí žaloby v plném rozsahu.

V. Správní spis

13. Správní spis sestává zejména ze záznamu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 23. 1. 2024 a protokolu o pohovoru k dané žádosti z téhož dne.
14. V rámci provedeného pohovoru dne 23. 1. 2024 žalobkyně mj. sdělila, že z vlasti vycestovala proto, že má v Moldavsku dluhy. Blíže upřesnila, že si od soukromé osoby v lednu 2023 půjčila na opravu bytu částku 5 000 EUR, již měla splatit do konce roku bez úroku. Po půl roce ovšem chtěl věřitel své peníze zpět včetně úroků. Když pak žalobkyně věřiteli řekla, že se nachází v ČR a dluh splatit nemůže, vyměnil zámky u jejího bytu a zabral jej pro sebe. Žalobkyně situaci nijak neřešila, neboť jedinou možností je dluh splatit. Dluh si žalobkyně brala již s vědomím, že ho splatí z výdělků v ČR.

Doposud žalobkyně věřiteli žádné peníze neposlala, má však našetřeno cca 1 500 EUR. Se svými problémy se žalobkyně na policejní orgány v Moldavsku neobrátila, neboť policie takové věci řeší jen za úplatek. Jelikož žalobkyně nemá peníze, policie by jí s ničím nepomohla. Žalobkyně tak usuzuje z vlastní zkušenosti, neboť již při úmrtí své matky musela policii zaplatit, aby vyloučila možnost trestného činu. V rámci pohovoru žalobkyně potvrdila, že v minulosti neměla v Moldavsku žádné potíže se státními orgány (policí, soudy). Právě tak negovala i jakékoli problémy z důvodu národnosti, náboženství, pohlaví či zastávání politických názorů. V případě návratu do vlasti se žalobkyně obává věřitele, jelikož jí může fyzicky ublížit. V září 2023 věřitel žalobkyni telefonicky vyhrožoval, že pokud zapůjčené peníze nevrátí, zlomí ji nohy. Jiné důvody žalobkyně nesdělila.

15. Za účelem vydání napadeného rozhodnutí byla do správního spisu zařazena informace OAMP: Moldavsko: Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu ze dne 3. 10. 2023. Podle protokolu o seznámení se s podklady rozhodnutí ze dne 24. 1. 2024 se žalobkyně s nimi odmítla seznámit a jejich doplnění nenavrhl. Současně neuvedla ani žádné nové skutečnosti či informace, k nimž by měl žalovaný při hodnocení její azylové žádosti přihlédnout. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, jež je předmětem přezkumu zdejším soudem.

VI. Posouzení věci krajským soudem

16. V první řadě se krajský soud zabýval tím, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž shledal, že žaloba byla podána osobou oprávněnou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a ve lhůtě podle § 32 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona o azylu.
17. Soud ve věci rozhodl ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
18. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. přezkoumal soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů. Při posuzování věci soud přihlédl rovněž k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
19. Žaloba **není důvodná**.
20. Úvodem právního posouzení věci je dle krajského soudu nezbytné připomenout, že žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve čtvrtém odstavci téhož ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl*

být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu brozí vážná újma podle § 14a.“

21. Legální vymezení bezpečné země původu pro účely řízení o udělení mezinárodní ochrany pak poskytuje § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení je třeba tzv. bezpečnou zemi původu rozumět stát, jehož je cizinec státním občanem (či v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště), 1. v němž *obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu*, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství *neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a*, 3. který *ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků*, a 4. který *umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv*.
22. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původu je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany) umožňující členským státům Evropské unie uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu (*ad hoc*), nebo mohou přijmout seznam všech zemí, jež považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz k tomu body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).
23. V České republice je pak uplatňován druhý z uvedených přístupů, jelikož byla v souladu s § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která ve svém § 2 bodu 16 označuje za bezpečnou zemi původu rovněž Moldavsko. Krajský soud poznamenává, že s účinností do 30. 9. 2023 bylo Moldavsko jako bezpečná země vnitrostátně vymezeno „s výjimkou Podněstří“. V této souvislosti byla podána předběžná otázka k Soudnímu dvoru EU (věc C-406/22), jestli je takovýto postup členského státu souladný s citovanou procedurální směrnicí a zda případně musí příslušný soud přihlídnout k této skutečnosti bez námítky žalobce. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí SDEU v dané věci dosud nepadlo a žalobkyně nepochází z autonomního regionu Podněstří (naposledy ve vlasti žila ve městě *Călărași* ležícím severozápadně od Kišiněva), který je závislý na Ruské federaci (srov. Informaci OAMP: Moldavsko: Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu ze dne 3. 10. 2023), nepovažoval zdejší soud za nezbytné přerušit řízení v předmětné věci do doby rozhodnutí SDEU o této předběžné otázce. Napadené rozhodnutí již bylo vydáno za nové právní úpravy v citované vyhlášce, podle níž Moldavsko není uvedeno s teritoriální výjimkou.
24. S ohledem na skutečnost, že je žalobkyně moldavskou státní příslušnicí (svoji totožnost prokázala platným dokladem Moldavska), je ji možné na základě dotčené právní úpravy považovat za žadatelku o mezinárodní ochranu pocházející ze země, jež je pro ni bezpečná. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování lidských práv a svobod vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, dochází označením dané země za bezpečnou k přenosu břemene tvrzení i důkazního na stranu žadatele (srov. zde např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020-29;

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Aby přitom žadatel své důkazní břemeno unesl, musí nejenom tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale především tato tvrzení prokázat. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70: *„žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení.“* Ohledně povinnosti žadatele pocházejícího ze země považované za bezpečnou osvědčit tvrzené obavy pak lze odkázat rovněž na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020-29, v němž kasací soud vyjádřil názor, že: *„pokud se udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi tzv. bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že jeho žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný azylový příběh odůvodňuje věcné posouzení jeho žádosti podle § 12 až § 14b zákona o azylu“* (totožně např. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2023, č. j. 4 Azs 426/2021-37, nebo usnesení ze dne 31. 5. 2023, č. j. 8 Azs 233/2022-61, či ze dne 25. 9. 2023, č. j. 8 Azs 214/2022-52).

25. Na tomto místě zdejší soud uvádí, že jádro žalobkyní předkládaného azylového příběhu spočívá v tvrzených obavách před možným protiprávním jednáním věřitele, u nějž si žalobkyně půjčila finanční prostředky, které aktuálně není schopna vrátit. Podle zjištěného skutkového stavu měl věřitel žalobkyni telefonicky vyhrožovat, že pokud zapůjčené peníze nevrátí, způsobí jí újmu na zdraví (zláme ji nohy). Za těchto okolností soud souhlasí s žalovaným, že veškeré žalobkyní tvrzené nebezpečí pramení ze strany soukromých osob. Otázkou pronásledování soukromými osobami se přitom ve své judikatuře mnohokrát zabýval Nejvyšší správní soud. Již v rozsudku ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004-53, konstatoval, že obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby v zemi původu nejdou bez dalšího azylově relevantním důvodem (obdobně i rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48). Aby bylo možné problémy se soukromými osobami vnímat jako azylově relevantní, musí cizinec hrozbu újmy ze strany těchto osob nejen hodnověrným a dostatečně konkrétním způsobem tvrdit (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30), ale především musí prokázat, že se bez úspěchu pokusil využít ochrany ve státě původu, respektive že mu jeho domovský stát není schopen či ochoten poskytnout ochranu před pronásledováním či vážnou újmu, tj. neučinil či neučiní přiměřené kroky k jejich zabránění (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2007, č. j. 2 Azs 66/2007-79, ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, či ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). Na požadavku, že se cizinec musí v podstatě pokaždé s žádostí o pomoc obrátit nejprve na příslušné orgány veřejné moci v domovském státě, trvá i současná judikatura Nejvyššího správního soudu (viz usnesení ze dne 20. 2. 2020, č. j. 7 Azs 374/2019-27, či ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37).
26. V nyní souzené věci žalobkyně při pohovoru vypověděla, že se se svými problémy v Moldavsku na policii (ani jiný orgán veřejné moci) neobrátila, jelikož policie věci řeší jen za úplatek. Ona sama pak nezbytnými penězi nedisponuje, protože by se jí potřebné pomoci nedostalo. V tomto ohledu zdejší soud konstatuje, že žalobkyní sdělené okolnosti nepředstavují překážku takového charakteru, jež by bránila tomu, aby se žalobkyně se svými obavami z hrozícího protiprávního jednání ze strany věřitele obrátila s žádostí o pomoc v první řadě na příslušný vnitrostátní orgán ochrany. Jinými slovy,

pouhé subjektivní přesvědčení žalobkyně, že by jí moldavské policejní složky poskytly požadovanou pomoc jen za předpokladu předchozího poskytnutí úplatku, není dle názoru zdejšího soudu bez dalšího způsobilé naplnit judikaturou formulovanou podmínku marného využití dostupných prostředků nápravy v domovském státě. Při této úvaze zdejší soud vycházel mj. z ustáleného a v praxi správních orgánů i soudů obecně aplikovaného právního názoru Nejvyššího správního soudu, dle něž *pouhá subjektivní nedůvěra cizince ve schopnost státních orgánů ochránit jej před kriminálními živly není relevantním důvodem odůvodňujícím rezignaci na využití ochrany jeho domovského státu* (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, příp. usnesení téhož soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23).

27. Krajský soud zdůrazňuje, že žalobkyně ve správním řízení ani v žalobě netvrdila ani nedoložila žádné konkrétní skutečnosti či individuální zkušenosti, z nichž by bylo možné usuzovat, že by jí moldavská policie odmítla poskytnout adekvátní pomoc při řešení potíží s věřitelem, dokud z její strany neobdrží určité finanční prostředky jako úplatek. V této souvislosti přitom krajský soud uvádí, že skutečnost, že žalobkyně v případě smrti matky musela policii zaplatit za vydání potvrzení, že k úmrtí nedošlo v důsledku spáchání trestného činu, o systémovém úplatkářství napříč moldavskými policejními složkami nesvědčí. Žalobní argumentaci pak nepodporuje ani sdělení poskytnuté v rámci pohovoru k azylové žádosti, kdy žalobkyně výslovně vyloučila, že by v minulosti měla ve vlasti jakékoliv potíže či negativní zkušenosti se státními orgány včetně moldavské policie. Právě tak s ohledem na dosavadní způsob života žalobkyně (především její trestní bezúhonnost a dosavadní apolitické vystupování) nemá krajský soud relevantní důvod k obavám, že by moldavské policejní složky žalobkyni v případě potřeby poskytnutí efektivní pomoci odepřely. Námitku, dle níž je veškerá ochranná činnost ze strany moldavské policie podmíněna poskytnutím úplatku, tudíž krajský soud vyhodnotil jako zcela hypotetickou a ničím nepodloženou, pročez jí nepřisvědčil.
28. Pouze na okraj pak zdejší soud dodává, že napadené rozhodnutí zjevně není nepřezkoumatelné z toho důvodu, že se podrobně nezabývá postavením či fungováním moldavských policejních orgánů. Z hlediska naplnění kritéria přezkoumatelnosti je podstatné zejména to, že je napadené rozhodnutí jako celek srozumitelné a lze z něj bez obtíží zjistit veškeré stěžejní důvody, proč žalovaný azylovou žádost žalobkyně zamítl jako zjevně nedůvodnou. Tato hlediska napadené rozhodnutí již *prima facie* splňuje (srov. zde např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, či usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123).
29. Poněvadž v řešené věci nebylo prokázáno, že by moldavská policie nebyla schopna či ochotna žalobkyni před hrozícím pronásledováním či vážnou újmu ze strany věřitele účinně ochránit, nebyla zákonná domněnka pojetí Moldavska jako bezpečné země původu v případě žalobkyně úspěšně vyvrácena.
30. Co se dále týče námitky, že se odůvodnění napadeného rozhodnutí nezaobírá existencí úřadu ombudsmana, krajský soud konstatuje, že správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany vycházejících z výpovědi žadatele učiněné v průběhu azylového řízení. Nepřísluší mu domýšlet si právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a poté k nim činit příslušná skutková zjištění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41). Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení

mezinárodní ochrany je vždy žadatel (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Ve správním řízení žalobkyně nezmínila (resp. ani nenaznačila) žádné skutečnosti, na základě nichž by se žalovaný musel v odůvodnění rozhodnutí podrobně zabývat existencí a působením úřadu ombudsmana. Odůvodnění napadeného rozhodnutí reaguje na všechny podstatné aspekty azylového příběhu žalobkyně, které z hlediska možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany adekvátním způsobem zhodnotilo. Ani této námitce tak nelze přisvědčit.

31. Jako nedůvodnou posoudil soud i námitku žalobkyně směřující vůči ve správním spisu založené Informaci OAMP: Moldavsko: Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu ze dne 3. 10. 2023. K povaze a účelu dané zprávy je třeba připomenout, že zprávy o zemi původu nejsou vytvářeny individuálně na míru jednotlivým žádostem o mezinárodní ochranu, nýbrž podávají typicky celkový obraz a všeobecné informace o politické, lidskoprávní, sociální či bezpečnostní situaci v daném státě. Pro účely zachování aktuálnosti shrnutých poznatků potom zákon o azylu ukládá žalovanému povinnost přezkoumávat bezpečnost zemí zařazených na seznamu alespoň jednou ročně (viz § 86 odst. 4 zákona o azylu).
32. Zdejší soud přitom podotýká, že žalobkyně informace a údaje obsažené v této zprávě co do jejich správnosti, pravdivosti či aktuálnosti nijak nerozporovala, nýbrž pouze obecně namítala jejich nepřípustnost (tj. nepoužitelnost) proto, že danou zprávu vypracoval žalovaný za účelem zařazení Moldavska na seznam bezpečných zemí. Krajský soud uvádí, že pokud měla žalobkyně o kvalitě dané zprávy pochybnosti, bylo její povinností (a to nejpozději) ve správní žalobě vylicít konkrétní okolnosti, na základě nichž považuje předmětný podklad za nesprávný či neaktuální. Tedy měla sdělit, jaké konkrétní informace obsažené ve zprávě popisující situaci v Moldavsku dle ní neodpovídají realitě. To však žalobkyně neučinila. Strohé a paušalizované tvrzení, že ve spisu založenou zprávu nelze použít za základ posouzení bezpečnostní situace v Moldavsku již proto, že byla vypracována žalovaným, *per se* není způsobilé objektivitu a informační hodnotu této zprávy zpochybnit a vyvrátit v ní uvedené poznatky. Předmětná zpráva je i přiměřeně aktuální vzhledem k datu vydání napadeného rozhodnutí. I tuto námitku tak soud shledal nedůvodnou.
33. Závěrem pak krajský soud konstatuje, že žalovaný nepochybil a nezatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností, pokud se v odůvodnění rozhodnutí nezabýval možností udělit žalobkyni humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Krajský soud poukazuje na znění ustanovení § 16 odst. 4 zákona o azylu, dle něž platí, že: „*Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b [...].*“ Žalovaný tak v daném případě neměl povinnost při rozhodování o azylové žádosti žalobkyně hodnotit, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu, dospěl-li současně k závěru, že její žádost je zjevně nedůvodná ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu. Tento výklad citovaného ustanovení je běžně zastáván správními soudy (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020-32, či ze dne 20. 1. 2022, č. j. 7 Azs 268/2021-25), přičemž zdejší soud nespatřuje žádný důvod se od něj odchýlovat.

VII. Závěr a náklady řízení

34. Na základě shora uvedeného rozhodl krajský soud o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
35. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něhož nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řešené věci nebyla žalobkyně ve věci úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Žalovanému pak v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, resp. ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení přímo u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 17. září 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce